

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

ATRANKOS IŠVADOS DĖL UAB „IDAVANG“ PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS – 10 000 PARŠELIŲ NUO 7 KG IKI 30 KG AUGINIMO KALVARIJOS KIAULIŲ KOMPLEKSE (PADALINYS 06), POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO PERSVARSTYMO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2015 m. lapkričio 11 d. Nr. *A4-179*

Posėdis įvyko 2015 m. spalio 28 d. 13.00 val. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamente (toliau – Marijampolės RAAD), adresu Dariaus ir Girėno g. 4, Marijampolė.

Posėdžio pirmininkas – Vytautas Krušinskas, Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento direktorius.

Posėdžio sekretorė – Tatjana Dunkauskienė, Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Poveikio aplinkai vertinimo ir taršos prevencijos skyriaus vyriausioji specialistė.

Dalyvauja: dalyvių sąrašas pridedamas.

SVARSTYTA

Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) 2015-09-10 d. raštu Nr. (15.9)-A4-10065 priimta atrankos išvada „Atrankos išvada dėl UAB „Idavang“ planuojamos ūkinės veiklos – 10 000 paršelių (nuo 7 kg iki 30 kg) auginimo Kalvarijos kiaulių komplekse (padalinys 06), poveikio aplinkai vertinimo“ (toliau – Atrankos išvada), kad planuojamai ūkinei veiklai poveikio aplinkai vertinimas (toliau – PAV) neprivalomas.

Prisistačius posėdžio dalyviams, **Vytautas Krušinskas** informavo, kad Agentūra, kaip atsakinga institucija PAV procese, gavo suinteresuotos visuomenės – Santakos kaimo bendruomenės 2015 m. spalio 2 d. raštą „Pasiūlymas dėl UAB „Idavang“ planuojamos ūkinės veiklos – 10 000 paršelių (nuo 7 kg iki 30 kg) auginimo Kalvarijos kiaulių komplekse (padalinys 06) – Ugniagesių g. 20, Jusevičių kaimas, Kalvarijos seniūnija, Kalvarijos savivaldybė, poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvados persvarstymo“ su pasiūlymais (toliau – Pasiūlymas) persvarstyti Atrankos išvadą.

Taip pat Agentūra gavo poveikio aplinkai vertinimo subjekto – Kalvarijos savivaldybės administracijos, 2015-10-07 raštą Nr. IS-1436-(4.15-01) „Pasiūlymas dėl UAB „Idavang“ planuojamos ūkinės veiklos – 10 000 paršelių (nuo 7 kg iki 30 kg) auginimo kiaulių komplekse (padalinys 06) – Ugniagesių g. 20, Jusevičių kaimas, Kalvarijos seniūnija, Kalvarijos savivaldybė, poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvados persvarstymo“, kuriuo pateiktas motyvuotas prašymas (toliau – Prašymas) persvarstyti Atrankos išvadą. Posėdžio pirmininkas pažymėjo, kad Prašyme nurodyti Atrankos išvados persvarstymo motyvai yra analogiški Pasiūlyme pateiktiems motyvams.

Atsižvelgiant į gautą Pasiūlymą ir Prašymą, vadovaudamasi PAV įstatymo 7 straipsnio 11 dalimi, Agentūra pakvietė poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyvius atvykti į šį posėdį (toliau – posėdis), dalyvauti priimant galutinę atrankos išvadą, ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

Agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Poveikio aplinkai vertinimo ir taršos prevencijos skyriaus vedėja Milda Račienė pažymėjo, kad Agentūra savo 2015-10-22 rašte (15.9)-A4-11788 nurodė, kad Pasiūlyme ir Prašyme pateikti klausimai, susiję su reikalavimais atlikti

planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – SPAV) procedūras nebus nagrinėjami, nes PAV ir SPAV yra atskiros administracinės procedūros, todėl Prašyme ir Pasiūlyme nurodyti reikalavimai atlikti SPAV procedūras nesąlygoja Atrankos išvados persvarstymo ir poveikio aplinkai vertinimo privalomumo. Prašyme ir Pasiūlyme keliami klausimai, susiję su galimai neteisėta statyba, Atrankos išvados persvarstymo metu taip pat nebus nagrinėjami, nes tai yra Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos kompetencija.

Vytautas Krušinskas informavo, kad į Atrankos išvados persvarstymo posėdį neatvykę PAV subjektai ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – VSTT) pateikė Agentūrai išvadas dėl planuojamos ūkinės veikos veiklos – 10 000 paršelių (nuo 7 kg iki 30 kg) auginimo Kalvarijos kiaulių komplekse (padalinys 06) – Ugniagesių g. 20, Jusevičių k., Kalvarijos sen., Kalvarijos sav. (toliau – PŪV), poveikio aplinkai vertinimo privalomumo. Posėdžio pirmininkas pažymėjo, kad Marijampolės apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba 2015-10-28 raštu Nr. VI-880 pateikė išvadą, kad dėl PŪV pastabų neturi. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Marijampolės skyrius (toliau – KPD Marijampolės skyrius) 2015-10-26 raštu Nr. (9.38-M)2M-454 pateikė išvadą, kad PŪV poveikio nekilnojamojo kultūros paveldo aplinkai vertinimas neprivalomas. VSTT 2015-10-28 raštu Nr. (3)-V3-1956(7.8) nurodė, kad nekeičia 2013-05-13 raštu Nr. (4)-V3-1196 (7.16) pateiktos išvados (toliau – Išvada), kad „Natura 2000“ teritorijų atžvilgiu neprivaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.

Santakos kaimo bendruomenės pirmininkė Raimonda Sutkaitienė pažymėjo, kad Atrankos išvada daugeliu aspektų yra neišsami ir nemotyvuota ir pasiūlė, neliečiant aukščiau minėtų klausimų dėl SPAV, tebevykdomos intensyvios kiaulių auginimo veikos ir galimai nelegalių statybų, posėdyje aptarti/svarstyti kitus Prašyme ir Pasiūlyme nurodytus klausimus.

Bendru posėdžio dalyvių sutarimu buvo nuspręsta, kad Raimonda Sutkaitienė pristatys svarstomą klausimą, į kurį atsakys PŪV organizatoriaus (užsakovo) arba PAV atrankos dokumentų rengėjo atstovai, taip pat dėl kiekvieno klausimo galės pasisakyti visi posėdžio dalyviai.

Vytautas Krušinskas paklausė ar Santakos kaimo bendruomenė ir Kalvarijos savivaldybės administracija susipažino su PAV atrankos dokumentais, ar kreipėsi į Agentūrą, į PŪV organizatorių (užsakovą) arba į PAV atrankos dokumentų rengėją su prašymu pateikti minėtus dokumentus.

Agentūros atstovai, įvertinę tai, kad Santakos kaimo bendruomenė ir Kalvarijos savivaldybės administracija nesusipažino su PAV atrankos dokumentais, kurių pagrindu buvo priimta Atrankos išvada, nurodė, kad Agentūra savo tinklalapyje www.gamta.lt patalpina PAV atrankos dokumentus ir apie tai informuos posėdžio dalyvius.

Nagrinėjamas klausimas – Neargumentuota išvada, kad lietaus nuotekos iš kūdros, esančios 160 m į pietryčius nuo įmonės gamybinės teritorijos, į paviršinius vandens telkinius nepateks.

PAV atrankos dokumentų rengėjo atstovė UAB „Cowi Lietuva“ Aplinkosaugos departamento vadovė Jurgita Murauskienė pažymėjo, kad PAV atrankos dokumentuose buvo nurodyta, kad kūdra nuo artimiausio paviršinio vandens telkinio – upės Kirsna, yra nutolusi apie 600 m atstumu, nuo Šešupės yra nutolusi apie 2 km atstumu. Įvertinus tai, kad kūdra yra dirbtinis nepratekamas vandens telkinys ir yra nutolusi pakankamai dideliu atstumu nuo Kirsnos, nuotekos iš kūdros nepateks į paviršinius vandens telkinius. Taip pat Jurgita Murauskienė atkreipė posėdžio dalyvių dėmesį, kad paviršinių (lietaus) nuotekų nuo kietųjų dangų susidaro labai nedaug, todėl dėl nuotekų kūdra persipildyti negali.

Santakos kaimo bendruomenės atstovių nuomone, kadangi kūdra yra aukščiau negu Kirsna, nuo kūdros iki Kirsnos yra nuolydis, taip pat kadangi kūdra gali persipildyti ir srutomis užterštos lietaus nuotekos gali išsilieti iš kūdros, yra tikimybė, kad PŪV gretimybėje esantys paviršiniai vandens telkiniai bus užteršti dėl įmonės veiklos susidariusiomis paviršinėmis nuotekomis. Taip pat Santakos kaimo bendruomenės atstovai ir Kalvarijos savivaldybės administracijos atstovai pažymėjo, kad seniau (pvz. 1989 m.), pasitaikė atvejų kai į kūdrą buvo pilamos srutos.

Raimonda Sutkaitienė paklausė kas galėtų atlikti mėginių paėmimą ir kūdros vandens tyrimą. Santakos kaimo bendruomenės pirmininkė pažymėjo, kad mėginio/mėginių paėmimo metu turėtų dalyvauti Kalvarijos savivaldybės administracijos atstovai.

PŪV organizatoriaus (užsakovo) atstovas Tadas Palubinskas pažymėjo, kad kūdros vandens

ir Kirsnos upės vandens (taškuose, esančiuose aukščiau ir žemiau kūdros) tyrimai bus atlikti, apie tyrimų rezultatus bus informuota Agentūra.

Nagrinėjamas klausimas – Nepagrįsta išvada, kad UAB „Idavang“ Kalvarijos kiaulių komplekso (padalinys 06) tvartuose naudojama moderni bei Geriausiai Prieinamų Gamybos Būdų (toliau – GPGB) technologijas atitinkanti kiaulių auginimo technologinė įranga. Paskutinė priemonė įsigyta/įdiegta dar 2012 m., t. y. dar iki 2013-01-16 nutarties c. b. Nr. 3K-3-112/2013 (toliau – Nutartis), kurioje Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (toliau – LAT) pripažino, kad iki šiol vykdoma UAB „Saerimner“ (dabar – UAB „Idavang“) kiaulių auginimo veikla (toliau – Neteisėta ūkinė veikla) pažeidžia Kalvarijos savivaldybės gyventojų teises (tame tarpe teises į sveiką, saugią ir švarią aplinką, taip pat būsto neliečiamybę). Kalvarijos komplekse neatliko jokių naujų modernizavimo veiklos elementų, dėl kurių ūkinė veikla negalėtų sukelti reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai.

PAV atrankos dokumentų rengėjo atstovė Jurgita Murauskienė pažymėjo, kad GPGB reikalavimai taikomi tik Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – TIPK taisyklės) nurodytiems įrenginiams, šiai ūkinei veiklai GPGB reikalavimai netaikomi. Taip pat PAV atrankos dokumentų rengėjo atstovė pasakė, kad UAB „Idavang“ Kalvarijos kiaulių komplekse (padalinys 06) naudojamos priemonės, numatytos neigiamam ūkinės veiklos (10 000 paršelių (nuo 7 kg iki 30 kg) auginimo)) poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmės likviduoti. Komplekso tvartuose naudojamas purškiamas biostabilizatorius Poliflock BTS ir pašariniai priedai su benzoine rūgštimi. Bendrai naudojant minėtas aplinkos oro teršalų mažinimo priemones, remiantis gamintojo duomenimis, iš tvartų išmetamo amoniako kiekis gali sumažėti apie 75 %.

Vytautas Krušinskas ir Milda Račienė informavo, kad dėl Prašyme ir Pasiūlyme keliamų klausimų, susijusių su galimai iki šiol nenutraukta UAB „Saerimner“ (dabar – UAB „Idavang“) ūkine veikla (t. y. kiaulių auginimas), kuri Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013-01-16 nutartimi c. b. Nr. 3K-3-112/2013 buvo pripažinta neteisėta ir turėjo būti nutraukta, Agentūra kreipėsi į aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančią instituciją – Marijampolės RAAD su prašymu pateikti aktualią informaciją apie šiuo metu UAB „Idavang“ Kalvarijos kiaulių komplekse (padalinys 06) – Ugniagesių g. 20, Jusevičių k., Kalvarijos sen., Kalvarijos sav. vykdomą ūkinę veiklą (t. y. auginamus naminius gyvulius, jų skaičių, nustatytus/nenustatytus aplinkosauginių reikalavimų pažeidimus, Marijampolės RAAD Valstybinės analitinės kontrolės skyriaus atliktų tyrimų protokolus, jeigu tokie tyrimai buvo atlikti). Marijampolės RAAD 2015-10-27 raštu Nr. MRS-700 pateikė Agentūrai atsakymą, kad pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Kalvarijos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pateiktą informaciją, 2015 m. liepos mėn. 31 d. minėtame komplekse deklaruota 9932 vnt. paršelių iki 3 mėn. amžiaus. Pagal UAB „Idavang“ Marijampolės RAAD pateiktą informaciją, 2015 m. rugpjūčio mėn. 31 d. minėtame komplekse yra laikoma 9731 atjunkytų paršelių, kitų grupių kiaulių nelaikoma. Pagal Marijampolės RAAD Valstybinės analitinės kontrolės skyriaus atliktų tyrimų protokolų duomenis, amoniako koncentraciją aplinkos ore neviršija ribinės vertės.

Suinteresuotos visuomenės atstovai paklausė ar galima būtų susipažinti su minėtais PAV subjekto ir VSTT raštais, taip pat su Marijampolės RAAD pateikta informacija.

Agentūros atstovai atsakė, kad posėdžio dalyviams pateiks PAV subjekto, VSTT ir Marijampolės RAAD raštų kopijas.

Nagrinėjamas klausimas – Nepateikti duomenys ar atitinkamos įmonės turi technines galimybes ir teisę užsiimti susidarančių atliekų utilizavimu ir ar dėl to nesikeičia tokių įmonių veiklos mastai, dėl kurių taip pat būtina atlikti PAV.

PAV atrankos dokumentų rengėjo ir planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) atstovai pažymėjo, kad ūkinės veiklos metu susidarančios atliekos bus tvarkomos pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimus ir kitus atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Visos atliekos bus perduodamos atliekų tvarkytojams, registruotiems Atliekų tvarkytojų valstybės registre ir turintiems technines galimybes bei teisę priimti

atliekas bei atsakingiems už jų tolimesnį sutvarkymą. Kritę paršeliai reguliariai surenkami ir laikomi tam skirtoje šaltoje patalpoje, po to išvežami į UAB „Rietavo veterinarijos sanitarija“.

Nagrinėjamas klausimas – Nepateikti duomenys, koku atstumu nuo taršos objekto yra artimiausios vandenvietės (tiek priklausančios UAB „Saerimner“ (UAB „Idavang“), tiek šiai bendrovei nepriklausančios).

Jurgita Murauskienė pažymėjo, kad PAV atrankos dokumentuose nurodyta, kad Kalvarijos kompleksas į vandenviečių sanitarinės apsaugos griežto režimo juostas bei vandenviečių sanitarinės apsaugos mikrobinės taršos apribojimo juostas nepatenka. Artimiausia vandenvietė priklauso UAB „Idavang“ ir yra naudojama Kalvarijos komplekso reikmėms.

Nagrinėjamas klausimas – Atrankos išvadoje nurodyta, kad bendrovė yra sudariusi sutartis su aplinkinių žemių savininkais (fiziniais ir juridiniais asmenimis) skysto mėšlo išlaistymui, tačiau nėra duomenų apie tai, kad: (1) tokios žemės sutartys realiai yra sudarytos; (2) sudarytos sutartys yra ilgalaikės; (3) sutartis sudarę žemės savininkai yra teisėti žemės valdytojai; (4) sutartis sudarę žemės valdytojai (kurie nėra savininkai) sudarė sutartis turėdami privalomus žemės savininkų pritarimus subnuomai.

Vytautas Krušinskas paklausė PŪV organizatoriaus (užsakovo) ar galima būtų pateikti Kalvarijos savivaldybės administracijai tręšimo planą ir, jeigu savivaldybės administracijai kiltų klausimų susijusių su pateiktu tręšimo planu, papildomą informaciją.

PŪV organizatoriaus (užsakovo) atstovas Tadas Palubinskas atsakė, kad PŪV organizatoriaus pateiks Kalvarijos savivaldybės administracijai 2016 m. (kovo mėn.) tręšimo planą ir papildomą informaciją, jeigu tokios prireiks, nagrinėjant minėtą tręšimo planą, tačiau pažymėjo, kad savivaldybės administracijos reikalavimas pateikti papildomą informaciją turi būti pagrįstas teisės aktais.

Kalvarijos savivaldybės administracijos atstovai pasiūlė Agentūrai kreiptis į Marijampolės RAAD su prašymu pateikti Agentūrai ir savivaldybės administracijai aktualią informaciją apie UAB „Idavang“ Kalvarijos kiaulių komplekse (padalinys 06) – nustatytus/nenustatytus aplinkosauginių reikalavimų pažeidimus vykdant tręšimą, atsižvelgiant į Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2011 m. rugsėjo 26 d. Nr. D1-735/3D-700 „Dėl Aplinkos ministro ir Žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Aplinkosaugos reikalavimų mėšlui ir srutomis tvarkyti aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašas).

Agentūros atstovai sutiko kreiptis į Marijampolės RAAD.

Nagrinėjamas klausimas – Nepateikta skysto mėšlo laistymo laukų schema, todėl nėra žinoma ar laistymo laukai patenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas. VSTT 2013 m. gegužės 15 d. rašte Nr. (4)-V3-1209 (7.16) į tai neatsižvelgta, todėl kyla pagrįstų abejonų pateikta išvada, tikėtina, kad įvertinus šią aplinkybę PŪV įgyvendinimas gali daryti poveikį „Natura 2000“ teritorijoms.

Milda Račienė pažymėjo, kad VSTT 2015-10-28 rašte Nr. (3)-V3-1956 (7.8) nurodė, kad: „teikiant 2013-05-13 rašto Nr. (4)-V3-1196 (7.16) Išvados patikslinimą, 2013-05-15 raštu Nr. (4)-V3-1209 (7.16) buvo žinoma skysto mėšlo laukų schema ir patenkantys laukai į „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbią teritoriją Kalvarijos apylinkės (LTKALB001), taip pat „Natura 2000“ teritorijoje saugomos vertybės planuojamos ūkinės veiklos gretimybėse. Pažymime, kad dirvožemio tręšimas susidariusiomis organinėmis trąšomis vykdomas laikantis mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų pagal kiekvienais metais rengiamą tręšimo planą – grafiką.“

Kalvarijos savivaldybės administracijos atstovų nuomone šiuo atveju VSTT pasisakė tik dėl tręšimo teritorijų, tačiau nepasisakė dėl srutų rezervuarų, kurie yra „Natura 2000“ teritorijoje.

PAV dokumentų rengėjų ir Agentūros atstovų nuomone, VSTT pateikė išvadą visai PŪV, atsižvelgiant į informaciją, kuri buvo pateikta VSTT vadovaujantis Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255 „Dėl Planų ar programų ir planuojamos ūkinės

veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo”.

Raimonda Sutkaitienė paprašė Agentūrą atsiųsti minėtą VSTT raštą, susipažinti.

Agentūros atstovai atsakė, kad posėdžio dalyviams pateiks į Atrankos išvados persvarstymo posėdį neatvykusių PAV subjektų ir VSTT Agentūrai pateiktas išvadas dėl PŪV poveikio aplinkai vertinimo privalomumo.

Nagrinėjamas klausimas – Ferma nėra pritaikyta PŪV. Atrankos išvadoje nėra jokių duomenų apie naujų statinių statymą. Tačiau LAT Nutartyje nustatyta, kad fermoje tas pats subjektas (UAB „Idavang“), kuris šiuo metu vykdo Neteisėtą ūkinę veiklą, nesilaikė sąžiningos verslo praktikos. LAT Nutartyje nurodyta, jog ta aplinkybė, kad ūkinė veikla vykdoma ir plėtojama prieš daugiau kaip trisdešimt metų pastatytame komplekse, kurio statybos metu nebuvo nustatyta specialių aplinkos apsaugos reikalavimų ar ribojimų, ir kuris nėra pritaikytas kiaulių auginimui, kai naudojamos kitos technologijos bei nauji gamybos būdai, yra nesuderinama su sąžiningo verslo principu.

Jurgita Murauskienė pažymėjo, kad atrankos tikslas nėra vertinti statinių statybos teisėtumą. Klausimai, susiję su galimai neteisėta statyba yra Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos kompetencija, apie tai pasisakė ir Agentūra. Nauji statiniai nebus statomi, ūkinei veiklai (paršelių auginimui) bus naudojama visa esama technologinė įranga (tvartai, pašarų gamybos, mėšlo tvarkymo įranga, katilinė). Mėšlo rezervuarų statybai ir katilinės statybai buvo gauti statybos leidimai.

Santakos kaimo bendruomenės atstovės paklausė ar PAV atrankos dokumentų rengėjai atsakys į Prašyme ir Pasiūlyme pateiktus klausimus.

PAV atrankos dokumentų rengėjo atstovai pažymėjo, kad atsakys į Prašyme ir Pasiūlyme pateiktus klausimus. Atsakymai bus pateikti Agentūrai.

Nagrinėjamas klausimas – Atrankos išvadoje nurodyta, jog naudojama 250 kW kieto kuro katilinė, kur numatoma sudeginti iki 400 tonų šiaudų. Nėra aišku ar priimant Atrankos išvadą įvertintas šitas taršos objektas.

Jurgita Murauskienė pažymėjo, kad katiline nėra pastatyta savavališkai. PAV atrankos dokumentuose buvo įvertinti minėtos katilinės šilumos gamybos metu į aplinkos orą išmetami teršalai, įvertintas poveikis susijęs su galima katilinės oro tarša.

Agentūros atstovai pažymėjo, kad PAV atrankos dokumentų lentelėse yra nurodytas taršos šaltinis – katilinė. Atrankos išvadoje yra informaciją apie katilinės taršą.

Nagrinėjamas klausimas – Priešingai nei nurodyta Atrankos išvadoje, į PŪV įgyvendinimo teritoriją patenka kultūros vertybės.

Agentūros atstovai pažymėjo, kad pagal PAV atrankos dokumentuose pateiktą informaciją PŪV teritorijoje nekilnojamųjų kultūros vertybių ir kultūros paveldo objektų, įtrauktų į valstybės saugomų kultūros vertybių registrą, nėra. Artimiausias objektas, įtrauktas į Lietuvos kultūros vertybių registro sąrašą yra apie 0,6 km atstumu. Pagal PAV subjekto, atsakingo už kultūros vertybių apsaugą – KPD Marijampolės skyriaus 2015-10-26 raštu Nr. (9.38-M)2M-454 pateiktą išvadą, PŪV poveikio nekilnojamojo kultūros paveldo aplinkai vertinimas neprivalomas.

Kalvarijos savivaldybės administracijos atstovų nuomone teritorijoje tręšiamoje srutomis yra kultūros paveldo objektų.

Agentūros atstovai pažymėjo, kad negalima kvestionuoti KPD Marijampolės skyriaus išvados.

Nagrinėjamas klausimas – Atrankos išvadoje nurodyta, jog PŪV vykdytojas privalo užtikrinti, kad kvapo koncentracija ore neviršys tam tikrų dydžių. Tačiau tai neužtikrina, jog neigiamas poveikis aplinkai (šiuo atveju žmonių teisei į sveiką, saugią ir švarią aplinką) nebus daromas, o gyvenamosios aplinkos kokybė nepablogės. Šios ūkinės veiklos poveikis greta gyvenančių gyventojų sveikatai iki šiol Lietuvoje nėra ištirtas, o gyvenimo kokybės esminis pablogėjimas yra viešai žinomas iš nesibaigiančių rezonansinių teisminių procesų, gyventojų peticijų etc. Be to, LAT Nutartyje konstatavo, jog iš fermos sklindantys blogi kvapai pažeidžia asmenų teisę į būsto neliečiamumą.

Santakos kaimo bendruomenės atstovės pažymėjo, kad kvapai/smarvė buvo ankščiau yra ir dabar.

Agentūros atstovai pažymėjo, kad prieš posėdį buvo nuvykę į PŪV vietą, kvapų nesijautė.

Jurgita Murauskienė pažymėjo, kad PŪV sukeliamas kvapas (kvapų koncentracijos aplinkos ore) buvo apskaičiuotas ir įvertintas PAV atrankos dokumentuose. Ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore yra 8 OUE/m^3 (Lietuvos higienos normoje HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“). Kvapo slenkstinė vertė, kai jau juntamas kvapas yra 1 OUE/m^3 . Kvapo koncentracijos sklaidos skaičiavimai parodė, kad kvapo koncentracija, auginant 10 000 paršelių nuo 7 iki 30 kg, artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje neviršija Lietuvos higienos normos HN121:2010 "Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore" nurodytos ribinės kvapo koncentracijos (8 OUE/m^3) ir tesiekia $0,5 \text{ OUE/m}^3$.

Santakos kaimo bendruomenės atstovės ir Kalvarijos savivaldybės administracijos atstovai pažymėjo, kad buvo sudaryta komisija, kuri nustatė, kad kvapo ribinė vertė buvo viršijama.

Vytautas Krušinskas pažymėjo, kad svarbu nepainioti kiaulių auginimo veiklos, kuri buvo vykdoma su naujai vykdoma paršelių auginimo veikla, bei šių veiklų sukeltus kvapus.

PAV atrankos dokumentų rengėjo, PŪV organizatoriaus (užsakovo) atstovai ir Agentūros atstovai pažymėjo, kad kvapo ribinė vertė nėra viršijama ir pagal PAV atrankos dokumentuose pateiktus kvapo koncentracijos sklaidos skaičiavimus, kvapo koncentracija artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje tesieks $0,5 \text{ OUE/m}^3$.

Tadas Palubinskas pasakė, kad kvapo koncentracijos sklaidos skaičiavimams buvo naudojami kvapo koncentracijos tyrimus atlikusios akredituotos Latvijos laboratorijos duomenys, kuri paėmė mėginius iš taršos šaltinių.

Santakos kaimo bendruomenės atstovės paklausė kas buvo minėtų tyrimų užsakovas.

Marijampolės visuomenės sveikatos centro atstovas pažymėjo, kad bendruomenė gali užsisakyti atlikti tyrimus.

Agentūros atstovai pažymėjo, kad nepriklausomai nuo to, kas bus tyrimų užsakovas, tyrimus gali atlikti tik atestuotos/akredituotos laboratorijos.

Vytautas Krušinskas atkreipė posėdžio dalyvių dėmesį, kad kvapų problema gali būti sprendžiama naudojant pvz, probiotikus.

Jurgita Murauskienė pažymėjo, kad PŪV organizatoriaus (užsakovas) kvapų mažinimui naudoja biostabilizatorių Poliflock BTS. Biostabilizatoriaus Poliflock BTS ir pašarinių priedų su benzoine rūgštimi naudojimas, remiantis gamintojo duomenimis, iš tvartų išmetamo amoniako kiekį gali sumažėti apie 75 %. PAV atrankos dokumentų rengėjo atstovė atkreipė dėmesį, kad PAV atrankos dokumentuose pateikti amoniako sklaidos aplinkos ore skaičiavimai tiek įvertinus, tiek neįvertinus minėtų taršos mažinimo priemonių.

Santakos kaimo bendruomenės atstovės paklausė kaip galima susipažinti su PAV atrankos dokumentais.

Agentūros atstovai pažymėjo, kad Agentūra savo tinklalapyje www.gamta.lt patalpina PAV atrankos dokumentus ir apie tai informuos posėdžio dalyvius. Taip pat atkreipė dėmesį, kad vadovaujantis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D 1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ informuojant apie priimtą atrankos išvadą, informaciniame pranešime nurodyta, kur galima išsamiau susipažinti su atrankos išvada ir atrankos dokumentais, kad PAV proceso dalyviai galėtų išsamiai susipažinti su atrankos informacija. Todėl ir PAV subjektai, ir suinteresuota visuomenė galėjo kreiptis pvz. į Agentūrą ir susipažinti su PAV atrankos dokumentais.

Nagrinėjamas klausimas – Gyventojai, kurie patenka į PŪV sanitarinės apsaugos zoną (toliau – SAZ) prieštarauja PŪV, kadangi iš fermos, kurioje iki šiol vykdoma Neteisėta ūkinė veikla, sklindanti smarvė pažeidžia jų teises (tai taip pat yra konstatuota LAT Nutartyje).

Jurgita Murauskienė atkreipė posėdžio dalyvių dėmesį, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, pastatams, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai (iki 300 sutartinių gyvulių), su esančiais prie jų mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų, SAZ nenustatomos, 10 000 paršelių (nuo 7 kg iki 30 kg) auginimo veiklai SAZ nenustatoma. Ankščiau Kalvarijos kiaulių

komplekse vykdomai kiaulių auginimo ūkinei veiklai buvo nustatyta 1500 m SAZ. Ši aplinkybė rodo, kad intensyvios kiaulių auginimo veiklos negalima lyginti su minėta paršelių auginimo veikla.

Raimonda Sutkaitienė paklausė ar rengiant PAV atrankos dokumentus buvo atsižvelgta į 2015 m. sausio 22 d. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartį (toliau – LVAT nutartis), kuria buvo panaikinta Marijampolės RAAD 2013 m. gegužės 13 d. raštu Nr. (PAVNS)-MRS-381 priimta galutinė atrankos išvada „Galutinė atrankos išvada dėl naujai planuojamos ūkinės veiklos – 10 000 paršelių auginimas Kalvarijos kiaulių komplekse (padalinys 06) – Ugniagesių g. 20, Jusevičių kaimas, Kalvarijos seniūnija, Kalvarijos savivaldybė, poveikio aplinkai vertinimo“ (toliau – 2013 m. gegužės 13 d. galutinė atrankos išvada).

Jurgita Murauskienė pažymėjo, kad minėtoje LVAT nutartyje LVAT nutartyje nurodyta, kad atsakingos institucijos pareiga įvertinti, „ar aptariama veikla – 10 000 paršelių iki 30 kg auginimas (t. y. 10 000 vietų paršelių iki 30 kg auginimui) – iš tiesų negali turėti (negali daryti) jokio reikšmingo poveikio aplinkai lyginant ją su PAV įstatymo 1 priedo 1.1 punkte numatyta veikla – 3000 vietų kiaulių virš 30 kg auginimui –, kuri įstatymo leidėjo laikoma galinčia daryti reikšmingą poveikį aplinkai“.

Atsižvelgiant LVAT nutartyje nurodytą išaiškinimą, PAV atrankos dokumentuose pateikiamas ūkinės veiklos – 10 000 paršelių nuo 7 kg iki 30 kg auginimas (t. y. 10 000 vietų paršelių iki 30 kg auginimui), palyginimas su PAV įstatymo 1 priedo 1.1 punkte numatyta veikla – intensyvus kiaulių auginimas, jeigu yra daugiau kaip 3 000 vietų kiaulėms (sunkesnėms negu 30 kg), kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas, kuri įstatymų leidėjo laikoma galinčia daryti reikšmingą poveikį aplinkai. Poveikis aplinkai auginant skirtingų grupių gyvulius buvo liginamas pagal susidarantį mėšlo kiekį, tręšiamų laukų plotą, išmetamų teršalų kiekį, kvapus.

Raimonda Sutkaitienė paklausė vadovaujantis kokių PAV įstatymo straipsniu buvo atliekama PŪV atranka, t. y. koks yra atrankos teisinis pagrindas.

Agentūros atstovai pažymėjo, kad UAB „Saerimner“ (dabar – UAB „Idavang“) vykdytai 10 000 paršelių (nuo 7 kg iki 30 kg) auginimo veiklai, kuriai buvo atlikta atranka ir priimta 2013 m. gegužės 13 d. galutinė atrankos išvada, LVAT nutartimi ši galutinė atrankos išvada buvo panaikinta. MRAAD Kalvarijos agentūra 2015 m. vasario 11 d. privalomuoju nurodymu Nr. 1, UAB „Idavang“ veiklai, vykdomai UAB „Idavang“ padalinyje 06, esančiame Ugniagesių g. 20, Jusevičių k., Kalvarijos sav., t. y. 10 000 paršelių nuo 7 iki 30 kg auginimo veiklai, nurodė atlikti poveikio aplinkai vertinimo procedūras. Agentūra, atsižvelgdama į minėtos ūkinės veiklos mastą, pobūdį ir vietos ypatumus, vadovaudamasi PAV 3 straipsnio 3 punktu: „Visi planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai turi teisę reikalauti, o atsakinga institucija, atsižvelgdama į planuojamos ūkinės veiklos mastą, pobūdį ar vietos ypatumus, nuspręsti, kad atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo būtų atliekama ir planuojamai ūkinei veiklai, kuri neįrašyta į šio įstatymo 1 ir 2 prieduose nurodytus sąrašus“ nusprendė, kad minėtai ūkinei veiklai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo. Taip pat Agentūros atstovai pažymėjo, kad vadovaujantis PAV įstatymo 1 ir 2 priedų nuostatomis, intensyviai auginimui, jeigu yra **daugiau kaip 3 000 vietų kiaulėms (sunkesnėms negu 30 kg)**, arba intensyviai paršavedžių auginimui, jeigu yra daugiau kaip 900 vietų paršavedėms poveikis aplinkai privalo būti vertinamas (PAV įstatymo 1 priedas); kiaulininkystei (mažiau kaip 900, bet daugiau kaip 200 paršavedžių; mažiau kaip 3 000, bet daugiau kaip 700 **kitų kiaulių**), turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo (PAV įstatymo 2 priedas), minėtuose prieduose nėra nurodyta paršelių auginimo veikla.

IŠVADOS:

1. PŪV organizatorius (užsakovas) įsipareigoja atlikti kūdros vandens ir Kirsnos upės vandens (taškuose, esančiuose aukščiau ir žemiau kūdros) tyrimus, mėginių paėmimą pakvies stebėti Kalvarijos savivaldybės administracijos atstovus. Apie atliktų tyrimų rezultatus PŪV organizatorius (užsakovas) informuos Agentūrą.

2. PŪV organizatorius (užsakovas) įsipareigoja Kalvarijos savivaldybės administracijai pateikti 2016 m. (kovo mėn.) tręšimo planą ir teisės aktais pagrįstą papildomą informaciją, jeigu tokios prireiks nagrinėjant minėtą tręšimo planą.

3. Posėdžio protokolas bus išsiųstas visiems dalyvių sąraše elektroninius paštus nurodžiusiems

pasitarimo dalyviams elektroniniu paštu, kad pasitarimo dalyviai galėtų su protokolu susipažinti.

4. Agentūra kartu su posėdžio protokolu posėdžio dalyviams pateiks į Atrankos išvados persvarstymo posėdį neatvykusių PAV subjektų ir VSTT Agentūrai pateiktas išvadas dėl planuojamos ūkinės veikos veiklos – 10 000 paršelių (nuo 7 kg iki 30 kg) auginimo Kalvarijos kiaulių komplekse (padalinys 06) – Ugniagesių g. 20, Jusevičių k., Kalvarijos sen., Kalvarijos sav. poveikio aplinkai vertinimo privalomumo ir Marijampolės RAAD pateiktą informaciją. Taip pat Agentūra savo tinklalapyje www.gamta.lt patalpins PAV atrankos dokumentus ir apie tai informuos posėdžio dalyvius.

5. Agentūra kreipsis į Marijampolės RAAD su prašymu pateikti Agentūrai ir savivaldybės administracijai aktualią informaciją apie UAB „Idavang“ Kalvarijos kiaulių komplekse (padalinys 06) – nustatytus/nenustatytus aplinkosauginių reikalavimų pažeidimus vykdant tręšimo darbus.

6. PAV atrankos dokumentų rengėjas kartu su PŪV organizatoriumi (užsakovu) 2 savaitių laikotarpyje nuo šio posėdžio dienos raštu atsakys į Prašyme ir Pasiūlyme pateiktus klausimus, atsakymą ir kitą papildomą informaciją (jeigu tokia bus pateikta) pateiks Agentūrai. Agentūra minėtą informaciją pateiks Kalvarijos savivaldybės administracijai ir Santakos kaimo bendruomenei, taip pat atsakys į Prašyme ir Pasiūlyme pateiktus klausimus.

7. Agentūra, gavusi ir išnagrinėjusi aukščiau minėtą PAV atrankos dokumentų rengėjo atsakymą, taip pat išnagrinėjusi gautą Kalvarijos savivaldybės administracijos išvadą dėl planuojamos ūkinės veikos veiklos – 10 000 paršelių (nuo 7 kg iki 30 kg) auginimo Kalvarijos kiaulių komplekse (padalinys 06) – Ugniagesių g. 20, Jusevičių k., Kalvarijos sen., Kalvarijos sav., poveikio aplinkai vertinimo privalomumo, priims galutinę atrankos išvadą.

Posėdžio pirmininkas

Vytautas Krušinskas

Posėdžio sekretorė

Tatjana Dunkauskienė

Protokolo pasirašymo data 2015-11-11

ATRANKOS IŠVADOS DĖL UAB „IDAVANG“ PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS – 10 000 PARŠELIŲ (NUO 7 KG IKI 30 KG) AUGINIMO KALVARIJOS KIAULIŲ KOMPLEKSE (PĀDALINYS 06), POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO, PERSVARSTYMO POSĒDŽIO DALYŲ SĀRAŠAS

2015 m. spalio 28 d. laikas 13⁰⁰ val.
Marijampolē

Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Astovaujama institucija	Kontaktiniai duomenys (adresas, telefonas, elektroninio pašto adresas)	Parašas
1.	Sadeles	UAB "IDAVANG" Lietuva	UAB "IDAVANG" Lietuva	865641851	Sadeles
2.	Juozita	Nuosauskė	Prilokosungos departamentas	865058394	Juozita
3.	Julita	Komisiere	UAB "IDAVANG" Lietuva	864141862	Julita
4.	Andrius	Komisiere	Naugampelis, VSL	59297	Andrius
5.	Ignas	Prilokosungos departamentas	Prilokosungos departamentas	868881888	Ignas
6.	Tatjana	Darbuotoja	AAA PAVTP grupis	tatjana.darbuotoja@aaa.uu.lt	Tatjana
7.	Romas	Ekspertas	Kelavio s. administracija	romas@kelavio.lt	Romas
8.	Andrius	Darbuotojas	Administracija	andrius@kelavio.lt	Andrius
9.	Donata	Prilokosungos departamentas	Donatos bendrovė	donata@prilokosungos.lt	Donata
10.	Guineta	Prilokosungos departamentas	Naugampelis, VSL	865089276	Guineta
11.	Roimona	Prilokosungos departamentas	Roimona s. bendrovė	86450600	Roimona
12.	Viola	Prilokosungos departamentas	PAV grupis	viola@prilokosungos.lt	Viola